

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Aine	Laskentatoimi	Päivämäärä	5.5.2003
Tekijä(t)	Jatta Niemi	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	118
Otsikko	Neuvonantopalvelujen tarjoamisen vaikutukset osakeyhtiön tilintarkastajan riippumattomuuteen		
Ohjaaja(t)	KTL Asta Manner KTM, KHT Tomi Moisio		

Tiivistelmä

Käsitteanalyttisessä tutkielmassa tarkastellaan tilintarkastajan riippumattomuuden toteutumista ja lakisääteisen tilintarkastuksen ulkopuolelle jäävien tehtävien vaikutusta tilintarkastajan riippumattomuuteen. Neuvonantopalvelujen vaikutusta tilintarkastajan riippumattomuuteen tutkitaan tilintarkastuksen teorian, tilintarkastajan toimintaa sääntelevän normiston ja käytännön toimintatapojen näkökulmista. Tutkimustavoitteet kattavat seuraavat kysymykset: mitä tilintarkastajan riippumattomuudella tarkoitetaan, mitkä tekijät tilintarkastajan neuvonantotoiminnassa vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa tilintarkastajan riippumattomuuteen, miten tilintarkastajan toimintaa sääntelvässä normituksessa on pyritty turvaamaan tilintarkastajan riippumattomuus, ja miten tilintarkastuksen eettiset arvot sekä tilintarkastajan vastuu liittyvät riippumattomuuteen. Tilintarkastajien suhtautumista neuvonantotoimintaan liittyvään problematiikkaan on selvitetty viiden KHT-tilintarkastajan teemahaastattelun avulla.

Tutkielmassa tehdyn kansainvälisen selvityksen perusteella voidaan todeta, että samassa tarkastuskohteessa suoritettu tilintarkastus ja neuvonantotoiminta eivät sinänsä aiheuta tilintarkastajan riippumattomuuden vaarantumista, mikäli tilintarkastaja säilyttää oman roolin objektiivisena henkilönä. Tilintarkastuskohteessa tapahtuvaa neuvonantotoimintaa koskevaa sääntelyä on viime vuosina sisällytetty tilintarkastajayhdistysten normituksen ohella myös lakiin tai alemmanasteiseen normitukseen. Tässä tutkielmassa on päädytty johtopäätökseen, että tilintarkastuslain riippumattomuus- ja esteellisyyssääntelyä tulisi täsmentää myös Suomessa. Sääntelyn kehittämiskohteita on useita. Muutostarpeet koskevat riippumattomuusvaatimuksen soveltamisalaa tilintarkastajan toiminnassa ja riippumattomuusvaatimuksen sisältöä. Haastatellut tilintarkastajat suosivat yleislausekepohjaista lainsäädäntöä erittäin tarkan sääntelyn sijasta. Yleislausekkeella olisi merkittävä ohjaava tehtävä: se auttaisi soveltajaa havahtumaan, että riippumattomuus voi vaarantua muissakin kuin luetelluissa tilanteissa. Yleislauseke voisi siten parhaimmillaan luoda uutta tulkintakäytäntöä.

Asiasanat	Riippumattomuus, neuvonantopalvelut, riippumattomuuden takeet, etiikka, vastuu
Muita tietoja	